T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/385
KARAR NO : 2025/814
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET:Davacının hükümlü olarak bulunduğu kapalı ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş vb. haklarının verilmemesi şeklindeki uygulamalardan dolayı zarara uğradığından bahisle, maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemiyle açtığı tazminat davasının, hizmet kusuru esaslarına göre, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a-b maddesi kapsamında İDARİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş. Ö. adına vasisi F. Ö.
Vekili : Av. S. K.
Davalılar : 1- Adalet Bakanlığı (İdari Yargıda)
2- Hazine ve Maliye Bakanlığı (Adli Yargıda)
Vekili : Av. Z. L. B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı adına vasisi F. Ö. , "*silahlı terör örgütüne üye olma suçundan*" Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunan davacının 27/07/2016 tarihinde Aksaray Sulh Ceza Hakimliğince tutuklanarak Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiğini, 15/01/2017 tarihinde herhangi bir disiplin cezası ya da talebi bulunmamasına rağmen, ikametine ve davanın görüldüğü şehire yaklaşık 1.000 km uzaklıktaki Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini, gerçekleştirilen bu naklin hukuka aykırı olduğunu, gerçekleştirilen bu hukuka aykırı işlem nedeniyle maddi ve manevi zarara uğradığını, 15/01/2017 tarihinde şu anda bulunduğu Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildikten sonra, 17/01/2017 tarihinde hiçbir bilgilendirme yapılmadan tek kişilik hücreye alındığını, yaklaşık iki yıl tekli odada tutulduğunu, bu süreçte normal koğuşa geçmek için defalarca dilekçe ile idareye, mahkemeye, savcılığa ve bakanlığa başvurmasına rağmen sonuç alamadığını, 06/11/2018 tarihinde yine herhangi bir bilgilendirme yapılmadan normal koğuşa alındığını, aylarca tek başına kalmasından dolayı psikolojik sorunlar yaşadığını, spor hakkından mahrum bırakıldığını, açık ve kapalı görüşler ile telefon görüşmeleri haklarının gereği gibi kullandırılmadığını, avukatı ile yaptığı görüşmede memurun yanında bulunmasından dolayı savunma hakkının kısıtlandığını, kendisine hiçbir şekilde eğitim hakkı tanınmadığını ve açılan kurslara katılma hakkı verilmediğini beyan ederek; Adalet Bakanlığına bu konularla ilgili olarak yaptığı 13/01/2020 tarihli maddi ve manevi tazminat talepli başvurunun reddine ilişkin, 13/02/2020 tarih ve E.323/27571 sayılı işlemin iptaline ve uğradığı hak kayıpları ile yaşadığı mağduriyetlerden oluşan maddi ve manevi zararlarının giderilmesi amacıyla, fazlaya ilişkin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

hakları saklı kalmak üzere şimdilik, 1.000 TL maddi ve 500.000 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2**.** Ankara 13. İdare Mahkemesi 07/07/2020 tarih E.2020/616, K.2020/1260 sayılı kararı ile, vesayet makamından izin alınmadan doğrudan dava açıldığından bahisle, davanın ehliyet yönünden reddine karar vermiş, kararın istinaf edilmesi üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 18/02/2021 tarih E.2020/2667 K.2021/397 sayılı kararı ile, davacının istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 13. İdare Mahkemesince verilen 07/07/2020 Tarih E.2020/616 K.2020/1260 sayılı kararın kaldırılmasına, dava dosyasının yeniden bir karar verilmek üzere mahkemesine iadesine hükmetmiştir.

3. **Ankara 13. İdare Mahkemesi 27/04/2021 tarih ve E.2021/765, K.2021/767 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, kararın istinaf edilmesi üzerine, Ankara Bölge idare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesinin 28/12/2021 tarihli ve E.2021/3462, K.2021/5029 sayılı kararıyla istinaf istemi reddedilmiş, bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu da Danıştay Onuncu Dairesinin 23/01/2025 tarih ve E.2022/2547, K.2025/311 sayılı kararı ile reddedilerek görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir :

> *"... Dosyanın incelenmesinden; hükümlü davacının eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi nedeniyle uğradığı zararlara karşılık olarak tarafına maddi ve manevi tazminat ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Bakılan davanın, davacının hükümlü bulunduğu cezaevinde tutukluların/hükümlülerin günlük yaşamındaki hak ve yükümlülüklere yönelik olarak eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarından yararlandırılmadığı iddiasına dayanan maddi ve manevi tazminat istemine ilişkin olduğu, maddi ve manevi zararın doğmasına sebep olarak gösterilen eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarından mahrum bırakılma işleminin yukarıda hükümlerine yer verilen 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunun 4.maddesinde "...işlem ve faaliyetlere ilişkin şikâyetleri" karara bağlamanın İnfaz hâkimliği'nin görevinde olduğu düzenlemesine istinaden, bu konudaki şikâyete bakmakla görevli olan Adli Yargı yerinin aynı şikâyetten kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemine de bakmaya görevli olduğu kanaatine varılmıştır.*
>
> *Bu durumda, davacının "eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb" haklardan yararlandırılmadığından bahisle maddi ve manevi tazminat ödenmesi isteminden kaynaklanan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.*
>
> *Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine..."*

4. Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Tekirdağ 1. İnfaz Hakimliği 19/10/2021 tarih ve E.2021/2147, K.2021/3144 sayılı kararı ile, konunun 4675 sayılı Kanun'da belirtilen İnfaz Hakimliğinin görevleri dışında kaldığı gerekçesiyle dilekçenin reddine, başvurucunun tazminat talebi hakkında Ağır Ceza

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

Mahkemelerine başvurması hususunda muhtariyetine karar vermiş; söz konusu karara itiraz edilmiş, Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkcmesi'nin 30/12/2021 tarih ve 2021/2014 Değişik iş sayılı kararı ile itirazın kesin olarak reddine karar verilmiş, karar kesinleşmiştir.

6. Davacı Ş. Ö. 10/02/2022 havale tarihli dilekçesi ile; "Nakil, tek kişilik odada kalma, diğer mahkumlarla aynı ortamda ziyaret, telefon gibi uygulamaların yapılması, OHAL süresindeki uygulamalardan kaynaklı mahrumiyet nedeniyle maddi ve manevi tazminat ödenmesi istemiyle Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkemesinden tazminat talebinde bulunmuştur.

7. Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkemesi 22/02/2022 tarih E. 2022/85, K.2022/76 Karar sayılı ilamı ile, davacının ikametinin Aksaray'da olduğu gerekçesiyle, 5271 Sayılı CMK.nun 12/1 maddesi uyarınca yetkisizlik kararı vererek, tazminat dava dosyasının gerekli işlemlerin yapılmak üzere yetkili ve görevli Aksaray Nöbetçi Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine hükmetmiş, söz konusu karar kesinleşmiştir.

8. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 25/04/2022 tarih ve E.2022/271, K.2022/289 sayılı kararı ile, davanın esastan reddine karar vermiş, kararın istinaf edilmesi üzerine, Konya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 28/09/2022 tarih ve E.2022/1011, K.2022/1141 sayılı kararı ile, görevsizlik kararı verilerek, dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesi gerektiği halde davanın esasına girilerek red kararı verilmesi nedeniyle hükmün bozulmasına kesin olarak karar vermiştir.

9. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 11/11/2022 tarih ve E.2022/573, K.2022/569 sayılı kararı ile, idarenin iş ve eylemlerinden doğan ağır hizmet kusurundan kaynaklı davalarda yargılama yapma görevinin idare mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle, mahkemenin yargı yolu bakımından görevsizliğine ve 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin 08/01/2024 tarih ve E. 2023/117, K.2024/19 sayılı kararı ile 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulları taşımayan Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 11/11/2022 tarih ve E.2022/573, K.2022/569 sayılı başvurusunun reddine karar vermiş, dosyanın gönderildiği Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 08/03/2024 tarih ve E. 2024/251, K.2024/113 sayılı görevsizlik kararıyla idarenin iş ve işlemlerinden doğan ağır hizmet kusurundan kaynaklı davalarda yargılama yapma görevinin idare mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek dosyayı Ankara 13. İdare Mahkemesine göndermiştir.

11. Ankara 13. İdare Mahkemesi 25/04/2024 tarih ve E.2024/692, K.2024/764 sayılı kararı ile sözkonusu dosya ile ilgili yapılacak bir işlem bulunmadığını belirterek, dosyanın esas kaydını kapatarak, dosyayı Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesine iade etmiştir.

12. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 10/09/2024 tarih ve E.2024/483, K.2024/421 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek maddi ve manevi tazminat talebine ilişkin davanın ayrı ayrı reddine karar vermiş; kararın istinaf edilmesi üzerine, Konya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 15/01/2025 tarih ve E.2024/1086, K.2025/55 sayılı kararı ile, "*koruma tedbiri mahiyetinde olmayan ceza infaz kuruntundaki disiplin cezaları veya hukuka aykırılıkların koruma tedbiri niteliğinde olmadığı, bu yöndeki hukuka aykırılıklar nedeniyle meydana gelen zararın idari yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunulabileceğinden bu konuda görevsizlik kararı verilerek dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesi gerektiği halde davacının maddi ve manevi tazminat talebinin?*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

yasal koşullar oluşmadığından bahisle davanın esasına girilerek red kararı..." verildiği gerekçesiyle istinaf başvurusu yerinde görüldüğünden, 6100 sayılı HMK.nun 353/1. maddesinin a-6 bendi ile CMK.nun 280/1-d maddeleri uyarınca hükmün bozulmasına, dosyanın yeniden incelenmek üzere ilk derece mahkemesine gönderilmesine, kesin olarak karar vermiştir.

13. **Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 27/05/2025 tarih ve E.2025/63, K.2025/378 sayılı kararı** ile, idarenin iş ve eylemlerinden doğan ağır hizmet kusurundan kaynaklı davalarda yargılama yapma görevinin İdare Mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vererek dosyanın kararın kesinleşmesine müteakip Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Davacı Ş. Ö. 'nin dava dilekçesinde ileri sürdüğü "nakil, tek kişilik odada kalma, diğer mahkumlarla aynı ortamda ziyaret, telefon gibi yapılması, OHAL sürecindeki uygulamalardan kaynaklanan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlemler" nedeni ile maddi ve manevi tazminat talebinin 5271 sayılı CMK' nın 141 ve devamı maddelerinde düzenlenen koruma tedbirleri nedeniyle tazminat nedenleri arasında düzenlenmediği sonucuna varılarak, idarenin iş ve eylemlerinden doğan ağır hizmet kusurundan kaynaklı davalarda yargılama yapma görevinin İdare Mahkemelerine ait olduğu anlaşılmakla Mahkememizin görevsizliğine,*
>
> *Ankara 13. İdare Mahkemesinin 2021/765 Esas, 2021/767 Karar sayılı dosyası ile görevsizlik kararı da verildiği dikkate alınarak olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın kararın kesinleşmesine müteakip uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.*
>
> *KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;*
>
> *Davacı Ş. Ö. 'nin dava dilekçesinde ileri sürdüğü "nakil, tek kişilik odada kalma, diğer mahkumlarla aynı ortamda ziyaret, telefon gibi yapılması, OHAL sürecindeki uygulamalardan kaynaklanan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlemler" nedeni ile maddi ve manevi tazminat talebinin 5271 sayılı CMK' nın 141 ve devamı maddelerinde düzenlenen koruma tedbirleri nedeniyle tazminat nedenleri arasında düzenlenmediği sonucuna varılarak, idarenin iş ve eylemlerinden doğan ağır hizmet kusurundan kaynaklı davalarda yargılama yapma görevinin İdare Mahkemelerine ait olduğu anlaşılmakla Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE,*
>
> *Ankara İdare Mahkemelerinin Görevli olduğuna,..."*

14. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 14., 16. ve 21. maddeleri uyarınca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ve Danıştay Başsavcılığının yazılı düşüncesi istenmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

15. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Uyuşmazlık konusu olayda dava, davacının hükümlü olarak bulunduğu ceza infaz kurumunda, eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş vb. haklarının verilmemesi nedeniyle uğradığını iddia ettiği maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.*
>
> *4675 sayılı Kanun ile infaz hakimliği, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak ile görevli kılınmış ve görevi sadece şikâyetleri incelemekle sınırlı tutulmuş olmakla birlikte, bu işlemler sebebiyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılacak tazminat davalarında hangi yargı kolunun görevli olduğu hususunda bir düzenleme yapılmamıştır. Ayrıca, 5271 sayılı Kanun'un 142. maddesine göre ağır ceza mahkemelerince hükme bağlanacak olan tazminat davalarına ilişkin hâller de anılan Kanun'un 141. maddesinde sayma suretiyle belirlenmiştir.

Dava, davacının kapalı ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş vb. haklarının verilmemesi şeklindeki uygulamalardan dolayı zarara uğradığından bahisle açıldığından, bu talebin 5271 sayılı Kanun'un 141 vd. maddelerinde öngörülen koruma tedbirleri nedeniyle açılan bir dava veya 4675 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan bir şikâyet olarak değerlendirilmesi mümkün görülmemektedir. Ayrıca, 4675 sayılı Kanun kapsamında yapılmış olan bir şikâyet başvurusunun da, açılmış veya açılacak olan tazminat davalarında yargı yolunu belirlemeye etki etmediği düşünülmektedir.

Bu durumda, dava konusu uyuşmazlığın hizmet kusuru esaslarına görülmesinin mümkün olup olmadığının irdelenmesi gerekmektedir. Bilindiği gibi, kamu hizmetini yürüten idarenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, idarenin personeli üzerindeki gözetim ve denetim görevini gereği gibi yerine getirmemesi neticesinde, kamu hizmetinin sunulması esnasında, hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi, kötü işlemesi gibi durumlar, idarenin hizmet kusuru olarak adlandırılır. Bu kapsamda bireyler nezdinde gerçekleşen zararlarında, idarenin kusura dayanan sorumluluğu veya kusursuz sorumluluğu sebebiyle tazmini gerekmektedir.

Davada, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne kanunlarla verilen görev ve yetkilerin kullanılması ya da kullanılmaması nedeniyle, ortaya çıkan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlem ve eylemlerinden kaynaklandığı ileri sürülen maddi ve manevi zararda, idarenin hizmet kusuru veya başka nedenle sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir.

Belirtilen bu durum karşısında, davanın idare aleyhine açıldığı, davalı idarenin kamu tüzel kişiliği olup, işlem ve eylemlerinin kamusal nitelik taşıdığı, bu kapsamda bünyesinde istihdam ettiği kamu görevlisinin, görevi sırasında ve yetkilerini kullanırken kusurlu davranışta bulunup bulunmadığı, kusurlu davranışta bulunması hâlinde bu kusurun hizmet kusuru mu, yoksa hizmetten ayrılabilen kişisel kusur mu olup olmadığı hususunun, idare hukuku esaslarına göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 13.10.2025 tarihli ve 2025/399 E., 2025/652 K. sayılı kararında da aynı hususlar vurgulanmıştır.

Bu nedenle, Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesinin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmektedir ..."

B. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

16. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısımı şöyledir.

"...5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesinde sayma suretiyle belirlenen sebeplerle maddi ve manevi her türlü zararlarını Devletten isteyebilecek olanlar tarafından açılacak davaların, anılan Kanunun 142. maddesinin 2. fıkrası uyarınca ağır ceza mahkemelerince çözümlenmesi gerekmektedir.

4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu, hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde 4. maddesinde sayılan işlem veya faaliyetler ile ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamakla infaz hâkimliklerini görevlendirmiştir.

'Davacının ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi nedeniyle zarara uğradığından bahisle tazminat ödenmesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü işlemin iptali ile ileri sürdüğü zarara karşılık gelmek üzere maddi ve manevi tazminata hükmedilmesi istemiyle açtığı davanın hizmet kusuru esaslarına göre mi çözümleneceği yoksa Ceza Muhakemesi Kanununun 141. maddesi ya da 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu kapsamında mı değerlendirileceğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 142. maddesine göre ağır ceza mahkemelerince hükme bağlanacak olan tazminat davalarına ilişkin hâller anılan Kanunun 141. maddesinde sayma suretiyle belirlenmiş olup, yorum yoluyla bu hâllerin genişletilemeyeceği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi nedeniyle zarara uğradığından bahisle tazminata hükmedilmesi istemiyle açılacak davalar bu madde gereğince Devlet aleyhine dava açılabilecek hâller arasında sayılmadığından, bu iddialarla açılan davalara ağır ceza mahkemelerince bakılamayacağı açıktır.

Diğer yandan, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutukluların 4675 sayılı Kanun'un 4. maddesinde sayılan işlem veya faaliyetler ile ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamakla görevlendirilen infaz hâkimliklerinin tazminat talepli olarak Adalet Bakanlığı'na yapılan başvurunun reddi üzerine, hizmet kusuru esasına dayanılarak açılacak tazminat davalarını inceleme görevleri bulunmamaktadır.

Dava, davacının kapalı ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi şeklindeki uygulamalardan kaynaklanan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlemler nedeniyle zarara uğradığından bahisle açıldığından, 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 141 ve devamı maddelerinde öngörülen koruma tedbirleri nedeniyle açılmış bir davadan söz edilemeyeceği gibi 4675 sayılı infaz Hakimliği Kanunu'nun amacı, kapsamı ve 4. maddesinde öngörülen şikayetleri incelemekle sayma suretiyle özel olarak görevlendirilen infaz hakimliğinin görevi kapsamında da bulunmamaktadır.

İdarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğunu kurala bağlayan Anayasanın 125. maddesine göre; idare işlevi ifa edilirken personelinin davranışları nedeniyle verilen zararları idarenin hizmet kusuru esasına göre tazmin etmesi gerekmektedir.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk veya aksaklık ile personeli üzerindeki gözetim ve denetim görevinin gereği gibi yerine getirilmemesi sonucunda hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi idarenin hizmet kusuruna dayalı tazmin sorumluluğunun doğmasına yol açar. İdarenin bu hukuki sorumluluğundan kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde kural olarak İdarî yargı mercileri görevlidir.

Bu itibarla, 1721 sayılı Kanun, 5275 sayılı Kanun ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili mevzuat ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne ceza infaz kurumları ve burada bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak verilen görev ve yetkilerin kullanılması ya da kullanılmaması nedeniyle ortaya çıkan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlem ve eylemlerinden kaynaklandığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın, hizmet kusuru esasına göre tazmini istemiyle açılan davanın idare hukuku esaslarına göre İdarî yargı merciince çözümlenmesi gerekmektedir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idârî yargının görevli olduğu düşünülmektedir ..."

17. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesince, görevli yargı yerinin belirlenmesi için, adli yargı dosyası ile kesinleşme şerhini havi idari yargı kararı, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

18. Anayasa'nın *"B. Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

19. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

20. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Kişilerin uğradıkları zararlar"* başlıklı 13. maddesinin değişik birinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 12/5/1982 - 2670/6 md.)

(Değişik birinci fıkra: 6/6/1990 - 3657/1 md.) Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır."

21. 5271 sayılı Kanun'un *"Tazminat İstemi"* başlıklı 141. maddesi şöyledir:

"(1) Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında;

a) Kanunlarda belirtilen koşullar dışında yakalanan, tutuklanan veya tutukluluğunun devamına karar verilen,

b) Kanunî gözaltı süresi içinde hâkim önüne çıkarılmayan,

c) Kanunî hakları hatırlatılmadan veya hatırlatılan haklarından yararlandırılma isteği yerine getirilmeden tutuklanan,

d) Kanuna uygun olarak tutuklandığı hâlde makul sürede yargılama mercii huzuruna çıkarılmayan ve bu süre içinde hakkında hüküm verilmeyen,

e)Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,

f) Mahkûm olup da gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri, hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu cezayla cezalandırılan,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

g) Yakalama veya tutuklama nedenleri ve haklarındaki suçlamalar kendilerine, yazıyla veya bunun hemen olanaklı bulunmadığı hâllerde sözle açıklanmayan,

h) Yakalanmaları veya tutuklanmaları yakınlarına bildirilmeyen,

i) Hakkındaki arama kararı ölçüsüz bir şekilde gerçekleştirilen,

j) Eşyasına veya diğer malvarlığı değerlerine, koşulları oluşmadığı halde elkonulan veya korunması için gerekli tedbirler alınmayan ya da eşyası veya diğer malvarlığı değerleri amaç dışı kullanılan veya zamanında geri verilmeyen,

k) (Ek: 11/4/2013-6459/17 md.) Yakalama, adli kontrol veya tutuklama işlemine karşı Kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan,

l) (Ek:2/3/2024-7499/12 md.) Konutunu terk etmemek veya uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla hastaneye yatmak dâhil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek şeklindeki adli kontrol yükümlülükleri uygulandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,

Kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler.

(2) Birinci fıkranın (e), (f) ve (l) bentlerinde belirtilen kararları veren merciler, ilgiliye tazminat hakları bulunduğunu bildirirler ve bu husus verilen karara geçirilir.

(3) (Ek:18/6/2014-6545/70 md.) Birinci fıkrada yazan hâller dışında, suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk hâlleri de dâhil olmak üzere hâkimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir.

(4) (Ek:18/6/2014-6545/70 md.) Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan hâkimler ve Cumhuriyet savcılarına bir yıl içinde rücu eder."

22. 5271 sayılı Kanun'un *"Tazminat isteminin koşulları"* başlıklı 142. maddesinin ilgili 1. ve 2. fıkraları şöyledir:

"(1) Karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgilisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunulabilir.

(2) İstem, zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesinde ve eğer o yer ağır ceza mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkili ise ve aynı yerde başka bir ağır ceza dairesi yoksa, en yakın yer ağır ceza mahkemesinde karara bağlanır...."

23. 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, infaz hâkimliklerinin kuruluş, görev, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir.

(Değişik ikinci fıkra:14/4/2020-7242/1 md.) Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara yönelik şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin hâkim veya mahkeme tarafından verilmesi gerekli kararları almak, işleri yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hâkimliklerine ilişkin hükümleri kapsar.

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK/700/133 md.)"

24. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliklerinin Görevleri"* başlıklı 4. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:

1. Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

yerleştirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sağlanması, bedensel ve ruhsal sağlıklarının korunması amacıyla muayene ve tedavilerinin yaptırılması, dışarıyla ilişkileri, çalıştırılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahadeye tâbi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

3. Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

5. (Ek:14/4/2020-7242/4 md.) Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara karşı yapılan şikâyetleri incelemek.

7. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Kanunlarda başka bir yargı merciine bırakılan konulara ilişkin hükümler saklıdır."

25. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabilir.

Şikâyet, dilekçe ile doğrudan doğruya infaz hâkimliğine yapılabileceği gibi; Cumhuriyet başsavcılığı veya ceza infaz kurumu ve tutukevi müdürlüğü aracılığıyla da yapılabilir. İnfaz hâkimliği dışında yapılan başvurular hemen ve en geç üç gün içinde infaz hâkimliğine gönderilir. Sözlü yapılan şikâyet, tutanağa bağlanır ve bir sureti başvurana verilir.

Şikâyet yoluna, kendisi ile ilgili olmak kaydıyla hükümlü veya tutuklu ya da eşi, anası, babası, ayırt etme gücüne sahip çocuğu veya kardeşi, müdafii, kanunî temsilcisi veya ceza infaz kurumu ve tutukevi izleme kurulu başvurabilir.

Şikâyet yoluna başvurulması, verilen kararın, yapılan işlem veya faaliyetin yerine getirilmesini durdurmaz. Ancak, infaz hâkimi giderilmesi güç veya imkansız sonuçların doğması ve karar, işlem veya faaliyetin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda karar, işlem veya faaliyetin ertelenmesine veya durdurulmasına karar verebilir."

26. 4675 sayılı Kanun'un *"İnfaz Hâkimliğince Şikâyet Üzerine Verilen Kararlar"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.

Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. (Ek cümleler: 22/7/2010 - 6008/5 md.) Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.

İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.

(Değişik beşinci fıkra:14/4/2020-7242/6 md.) İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.

İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine (…) yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz."

27. 1721 sayılı Hapishane Ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkında Kanun'un 2. maddesi şöyledir :

" (Değişik: 23/6/1941-4068/1 md.)

A) Mahpusların ceza evlerine dağıtılması,

B) (Değişik: 6/8/1997-4301/11 md.) Hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu ve tutukevlerinde görevli personelin giydirilmesi, hükümlü ve tutukluların yatırılması, ısıtılması, temizliğinin sağlanması, okutulması, eğitilmesi, meslek veya zanaat sahibi yapılması ve çalıştırılması,

C) İş kazançlarından sanatlar ihtiyacına ve çalışanlara pay ve ailelerine nafaka ayrılması,

D) Mahpus ve mevkuflar hakkında kimler tarafından ne gibi inzibat muameleleri tatbik olunacağı,

E) Ceza evinin emniyeti bakımından mahkümlara ait mektupların ve kendilerini ziyarete gelenlerle konuşmalarının ve hariçle muhaberelerinin ne suretle tanzim ve kontrol edileceği,

F) Ceza ve tevkif evlerinin memur ve müstahdemlerinin vazife ve salahiyetleri ve haklarında kimler tarafından ne gibi inzibati muameleler yapılacağı hakkında Cumhurbaşkanı tarafından yönetmelik tanzim olunur.

(…)

(Ek: 6/8/1997-4301/11 md.) Hükümlü ve tutuklularla görev başında bulunan personel, 9.7.1956 tarih ve 6779 sayılı 14 Eylül 1330 tarihli Tayınat ve Yem Kanununa Ek Kanunun 1 inci maddesindeki hüküm çerçevesinde iaşe edilir.

(Ek: 6/8/1997-4301/11 md.) Hükümlü ve tutuklarla görevde bulunan personelin iaşesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir."

28. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin *"Adalet Bakanlığı"* üst başlıklı ve *"Görev"* başlıklı 38. maddesinin 1. fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Adalet Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunlarda kurulması öngörülen mahkemeleri açmak ve teşkilatlandırmak, ceza infaz kurumları, icra ve iflas daireleri gibi her derece ve türdeki adalet kurumlarını planlamak, kurmak ve idari görevleri yönünden gözetim ve denetimini yapmak ve geliştirmek,

...

g) İlgili mevzuat hükümleri uyarınca infaz işlerini düzenlemek,

..."

29. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "*Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü*" başlığını taşıyan 43 .maddesinin1. fıkrasının b bendi şöyledir:

" (1) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

...

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

b) Hükümlü ve tutukluların giydirilmesi, beslenmesi, yatırılması, eğitilmesi, çalıştırılması ve muhtaç durumda bulunanların tedavi giderlerinin karşılanması işleri ile 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda gösterilen her türlü işlemleri yapmak,"

30. Daha önce yürürlükte bulunan 2922 Sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun *"Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü*" başlığını taşıyan 11. maddesinin 1. fıkrasının a ve b bendi şöyledir :

"Başlangıç cümlesi : (Değişik: 18/5/1994-KHK-529/14 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı kararı ile.; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) (Değişik : 10/9/1993-KHK-524/14 md.;İptal:Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile,;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/14 md.; İptal: Ana.Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Ceza infaz kurumları ve tutukevlerini yönetmek, denetlemek ve hesap işlerini izlemek, 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanunla verilen görevleri yerine getirmek.

b) (Değişik : 10/9/1993-KHK-524/14 md.;İptal:Ana.Mah.nin 6/10/1993 tarih ve E.1993/36, K.1993/35 sayılı Kararı ile,;Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK - 529/14 md.; İptal: Ana. Mah.'nin 8/7/1994 tarih ve E.1994/55, K.1994/50 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme; 15/5/2001 - 4674/2 md.) Hükümlü ve tutukluların giydirilmesi, beslenmesi, yatırılması, eğitilmesi, çalıştırılması ve muhtaç durumda bulunanların tedavi giderlerinin karşılanması işleri ile 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda gösterilen her türlü işlemleri yapmak."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

31. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

32. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir."* hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

33. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler."* hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

34. Kanun koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

35. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ayrıca kararın kesinleşmesini müteakip görevli merciin belirtilmesi için dava dosyasının re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verilmiştir.

36. Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, adli yargı yerince re'sen yapılan başvurunun, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

37. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK 'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

38. Dava; Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak bulunan davacının, eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi nedeniyle zarara uğradığından bahisle tazminat ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 13/02/2020 tarihli ve 27571 sayılı işlemin iptali ile fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla uğradığı zararlara karşılık maddi ve manevi tazminat istemiyle açılmıştır .

39. Dava, davacının kapalı ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş vb. haklarının verilmemesi şeklindeki uygulamalardan dolayı zarara uğradığından bahisle açıldığından, bu talebin 5271 sayılı Kanun'un 141 vd. maddelerinde öngörülen koruma tedbirleri nedeniyle açılan bir dava veya 4675 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan bir şikâyet olarak değerlendirilmesi mümkün görülmemektedir. Ayrıca, 4675 sayılı Kanun kapsamında yapılmış olan bir şikâyet başvurusunun da, açılmış veya

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

açılacak olan tazminat davalarında yargı yolunu belirlemeye etki etmediği düşünülmektedir.

40. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesinde sayma suretiyle belirlenen sebeplerle maddi ve manevi her türlü zararlarını Devletten isteyebilecek olanlar tarafından açılacak davaların, anılan Kanunun 142. maddesinin 2. fıkrası uyarınca ağır ceza mahkemelerince çözümlenmesi gerekmektedir. 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu, hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde 4. maddesinde sayılan işlem veya faaliyetler ile ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamakla infaz hâkimliklerini görevlendirmiştir.

41. Davacının ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi nedeniyle zarara uğradığından bahisle tazminat ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü işlemin iptali ile ileri sürdüğü zarara karşılık gelmek üzere maddi ve manevi tazminata hükmedilmesi istemiyle açtığı davanın hizmet kusuru esaslarına göre mi çözümleneceği yoksa Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesi ya da 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu kapsamında mı değerlendirileceğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

42. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 142. maddesine göre ağır ceza mahkemelerince hükme bağlanacak olan tazminat davalarına ilişkin hâller anılan Kanun'un 141. maddesinde sayma suretiyle belirlenmiş olup, yorum yoluyla bu hâllerin genişletilemeyeceği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi nedeniyle zarara uğradığından bahisle tazminata hükmedilmesi istemiyle açılacak davalar bu madde gereğince Devlet aleyhine dava açılabilecek hâller arasında sayılmadığından, bu iddialarla açılan davalara ağır ceza mahkemelerince bakılamayacağı açıktır.

43. Diğer yandan, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutukluların 4675 sayılı Kanun'un 4. maddesinde sayılan işlem veya faaliyetler ile ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamakla görevlendirilen infaz hâkimliklerinin tazminat talepli olarak Adalet Bakanlığı'na yapılan başvurunun reddi üzerine, hizmet kusuru esasına dayanılarak açılacak tazminat davalarını inceleme görevleri bulunmamaktadır.

44. Dava, davacının kapalı ceza infaz kurumunda eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb haklarının verilmemesi şeklindeki uygulamalardan kaynaklanan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlemler nedeniyle zarara uğradığından bahisle açıldığından, 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 141 ve devamı maddelerinde öngörülen koruma tedbirleri nedeniyle açılmış bir davadan söz edilemeyeceği gibi 4675 sayılı infaz Hakimliği Kanunu'nun amacı, kapsamı ve 4. maddesinde öngörülen şikayetleri incelemekle sayma suretiyle özel olarak görevlendirilen infaz hakimliğinin görevi kapsamında da bulunmamaktadır. .

45. İdarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğunu kurala bağlayan Anayasa'nın 125. maddesine göre; idare işlevi ifa edilirken personelinin davranışları nedeniyle verilen zararları idarenin hizmet kusuru esasına göre tazmin etmesi gerekmektedir. İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk veya aksaklık ile personeli üzerindeki gözetim ve denetim görevinin gereği gibi yerine getirilmemesi sonucunda hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi idarenin hizmet kusuruna dayalı tazmin sorumluluğunun doğmasına yol açar. İdarenin bu hukuki sorumluluğundan kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin

ve çözümünde kural olarak idarî yargı mercileri görevlidir.

46. Bu itibarla, 1721 sayılı Kanun, 5275 sayılı Kanun ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili mevzuat ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'ne ceza infaz kurumları ve burada bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak verilen görev ve?yetkilerin kullanılması ya da kullanılmaması nedeniyle ortaya çıkan mahrumiyet ve dolayısı ile hak kaybına sebep olan işlem ve eylemlerinden kaynaklandığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın, hizmet kusuru esasına göre tazmini istemiyle açılan davanın idare hukuku esaslarına göre idarî yargı merciince çözümlenmesi gerekmektedir.

47. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurulduğunda, Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesinin yönteme aykırı başvurusunun kabulü ile, Ankara 13. İdare Mahkemesinin 27/04/2021 tarih ve E.2021/765, K.2021/767 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir. .

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜYLE, Ankara 13. İdare Mahkemesinin 27/04/2021 tarih ve E.2021/765, K.2021/767 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden F0SFOS+ - zwsWMo1 - p6sZ2uk - hNAI6g= ile erişebilirsin